

วิทยานิพนธ์นี้ได้กล่าวในเรื่องอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ โดยผลของการที่ศาลสูงได้วินิจฉัยว่า ดอกเบี้ยเป็นเบี้ยปรับ หรือการที่วินิจฉัยว่าดอกเบี้ยมิใช่เบี้ยปรับ ทำให้มีผลกระทบที่แตกต่างกันในหลายมุมมอง ซึ่งการทำธุรกิจของสังคมมนุษย์ในยุคปัจจุบันมีการแข่งขันกันอย่างสูง และต้องอาศัยระบบเศรษฐกิจที่มั่นคงและระบบการเงินที่ดีเพื่อมาหมุนเวียน หรือประคับประคองธุรกิจของตนให้มีสภาพคงทนอยู่ได้อย่างถาวรและยั่งยืน และได้ผลกำไรตามเป้าหมายที่วางไว้ในแต่ละไตรมาส ซึ่งในภาวะปัจจุบันก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในการติดต่อ หรือการทำธุรกรรมในด้านการเงิน ไม่ว่าจะในระบบ หรือนอกระบบ ซึ่งในระบบการเงินต่าง ๆ นั้นย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงในเรื่องการคำนวณดอกเบี้ย ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญอันดับหนึ่งของการทำธุรกิจการกู้ยืมเงิน ไม่ว่าจะระหว่างเอกชนต่อเอกชน หรือเอกชนกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งระหว่าง เอกชนกับรัฐบาลก็ตาม

การที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยในยุคปัจจุบันนั้น มิใช่เป็นยุคเฟื่องฟูของการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเสมือนในยุคอดีตที่ผ่านมา ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการลงทุนที่ได้ผลกำไรงามที่สุดและมีอัตราความเสี่ยงน้อยมาก คือ การปล่อยเงินกู้และรอรับดอกผลซึ่งนั่นก็คือ อัตราดอกเบี้ยนั่นเอง เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในอดีตมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูง

มาก แม้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยให้อัตราสูงสุดไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี ก็ตาม แต่เมื่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมเป็นยุคขาขึ้นที่มีอัตรากำลังผลิตสูงในการดำเนินธุรกิจ รัฐจึงมีหนทางให้สามารถจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อที่มีการรองรับในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สามารถเรียกเก็บให้มีอัตราที่สูงขึ้นได้ แม้จะเกินร้อยละ 15 ต่อปี ก็ตาม เช่น พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการเงินสามารถเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นได้ โดยอาศัยประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปรับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ จึงทำให้สถาบันการเงินต่าง ๆ และธนาคารพาณิชย์สามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูงมาก ซึ่งหากมองในด้านธุรกิจ ก็ทำให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศมีเสถียรภาพที่เข้มแข็งมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับของสากล แต่หากมองย้อนเข้ามาในระบบสังคมของประเทศไทยที่แท้จริง เนื่องจากประเทศไทยมิใช่ประเทศที่มีพื้นฐานมาจากการประกอบธุรกิจ แต่เป็นประเทศที่มีพื้นฐานมาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงไม่อาจคุ้นเคยหรือยอมรับได้ใน การปรับอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินส่วน จึงเป็นเหตุให้มีการถกเถียงกันเป็นอย่างมากในการปรับอัตราดอกเบี้ยต่าง ๆ ในแต่ละครั้งซึ่งก็ถือว่าเป็นปัญหาระดับประเทศปัญหาหนึ่งก็ว่าได้

เมื่อมีปัญหาขึ้นสู่การวินิจฉัยของศาลสูงย่อมเป็นปัญหาและทำให้ได้ใช้ความระมัดระวังในการตัดสินปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น ในการวินิจฉัยเพื่อแยกความแตกต่างออกจากกันระหว่างดอกเบี้ยและเบี้ยปรับ ซึ่งหากมองในแง่ผลของด้านกฎหมายย่อมเป็นกรณีที่มีความหมายที่แตกต่างกัน โดยสิ้นเชิง แต่อย่างไรก็ตามหากมองในแง่ของรัฐศาสตร์หรือการปกครองสังคมเพื่อให้สังคมส่วนรวมสามารถดำรงคงอยู่ โดยสงบร่มเย็น และมีเสถียรภาพที่มั่นคงในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งนั่นก็ถือว่าเป็นจุดสูงสุดของการปกครองสังคมในปัจจุบัน ก็ไม่อาจแยกคำว่าดอกเบี้ยและเบี้ยปรับนั้นออกจากกันได้โดยชัดเจน เพื่อยังคงเป็นเครื่องมือที่มีให้มีการเอารอดเอาเปรียบกันของผู้มีอำนาจ เหนือกว่าทางเศรษฐกิจกับประชาชนโดยทั่วไปที่เป็นเจ้าของที่แท้จริงของประเทศ กระบวนการยุติธรรมจึงมีบทบาทที่สำคัญในการกำจัดความได้เปรียบและเสียเปรียบ ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะสามารถค้นคว้าและหาเหตุผลต่าง ๆ ที่มาสนับสนุนได้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

This thesis deals with interest rates and penalties wherein the effects caused by the decision of the High Court that an interest rate is a penalty or the decision that an interest rate is not a penalty, have caused different impacts in several viewpoints. At present, the conduct of business in human society faces high competition and is based on a stabilized economy and a good financial system for circulation and support of one's own business and attaining a lasting, permanent and sustainable state and obtaining profits to meet the objectives determined in each trimester. Under the present circumstances, it is probably unavoidable to make contacts or do transactions in connection with financial matters whether in a formal or non-formal system. In financial systems, calculation of interest is an inevitable matter and regarded as a prime key in doing the business of borrowing either among

private sectors or between the private sector and banks or other financial institutions or even between the private sector and the government.

Determination of interest rates in the present day, however, cannot be made in the same way as that of the past which was considered a golden age for interest rate determination. In the past, investment that generated the highest profit and had minimum risk was the lending of loans and waiting for their fruits, namely “interest rates” as the interest rate in the past was set at very high, although the Civil and Commercial Code determined that the highest interest rate was not more than 15 percent per annum, when the total economic system was in the uptrend with high production capacities, in doing business, the Government thus proposed a way to determine interests at a higher rate than that provided in the Civil and Commerce Code by legislating. Several laws to support the determination of interest at a higher rate even it exceeds 15 percent per annum. For example, the Commercial Bank Act B.E. 2505 (1962) provides that banks and financial institutions engaging in the financial business can collect higher interest rates by virtue of the Notification of the Bank of Thailand on the Adjustment of Interest Rates of Commercial Banks, thus enabling financial institutions and commercial banks to be in a position of determining very high interest rates. In terms of the business aspect, this would help the overall economic system to attain greater stability and strength and much international recognition. However, if Thailand’s actual social system was retrospectively reviewed, this matter was unlikely to be familiar or acceptable to people since the country was not based on

business operation, but relied upon agriculture careers. Thus, the adjustment of interest at a very high rate resulted in arguments to a great extent on each occasion of adjustment and this might be considered a national-level problem.

When these problems were brought to the decision of High Court, it became a problem and therefore more care was required in deciding them. In making a decision to distinguish the difference between interest and penalties, if a legal effect was taken into account, it was a case of totally different meanings. However, in terms of political science or social administration, the apex of social administration was to enable the society as a whole to exist peacefully and have stability in the economic system. Even at present, one can hardly distinguish interests from penalties clearly to maintain a tool for preventing influential persons from taking an economic advantage of general people who are real owners of the country. In this regard, the justice process plays a major role in eliminating advantages and disadvantages in the determination of interest rates and penalties nowadays. Accordingly, these research was carried out to find reasons to support such a process.